

## Mødet den 5. Februar 1931.

---

Fraværende: Aage Jensen og J. Perregaard.

1. (J. Nr. 664—1930). Indkaldelse til Generalforsamling i Danske Gasværkers Tjærekompani i Anledning af et Tilbud om Køb af Fabrikken.

Belysningsudvalget valgtes som Repræsentanter.

2. (J. Nr. 23<sup>34</sup>—1930). Førskønnelsesudvalgets Beretning for 1930.

Toges til Efterretning.

3. (J. Nr. 670—1930). Forslag til Budget for Havnen i 1931—32.

Borgmesteren forelagde Budgettet og gjorde Rede for de vigtigste Poster. Paa Indtægtssiden fandtes en forventet Kassebeholdning paa 270000 Kr., Rente af udlaaante Kapitaler var opført med 71804,45 Kr. og Afdrag paa samme 33133,46 Kr. Laan eller Salg af Havnens Kreditforeningsobligationer var sat til 750000 Kr. Denne Post var ogsaa paa sidste Aars Budget, men man havde ingen solgt endnu. Havne- og Bropenge var budgetteret til 1.200000 Kr., Havnemesterens Oppebørsler 124000 Kr., Bygningsleje 46783 Kr. Pladsleje 274856 Kr., Havnepakhuset 19440 Kr. og Vareskure 9354 Kr. Lods- og Litzenpenge var sat til 7976,25 Kr., Andre Indtægter 56200 Kr., og Indbetaling til Pensionsfonden 22600 Kr. Der-

efter blev den samlede Indtægt 2.886147,25 Kr. — Paa Udgiftssiden fandtes Renter af Laan 146757,50 Kr., Afdrag paa Laan 218867,83 Kr., Skatter 40000 Kr. Statstilsynet 300 Kr., Lønninger 167556,67 Kr., Nye Arbejder 890900 Kr., Vedligeholdelsesarbejder 652800 Kr., Oprensning og Uddybning 71000 Kr., Havnens Renholdelse 50000 Kr., Belysning, Fyr og Sirener 50000 Kr. Materiel, Inventar og Vedligeholdelse af samme 9000 Kr., Isbrydning 10680 Kr. Anskaffelse af forskellige Maskiner 240000 Kr., Drift og Vedligeholdelse af Kraner og Beddinger samt Damp- og Motorbaade 124000 Kr. Forskellige og uforudsete Udgifter 77600 Kr., Arbejderforsørgelse 27620,82 Kr., Pensioner 22600 Kr., Bidrag til Pensionsfonden 17200 Kr. og Dyrtidstillæg til Pensionister 5000 Kr. Herefter blev der et forventet Overskud paa 64264,43 Kr., hvorefter Udgiftssiden balancerede med Indtægtssiden. Overskudet var ikke særligt stort, idet det var Hensigten at bruge de indkomne Penge. — Havnens Status var særdeles god, idet Aktiverne stod opført til 25.934135,86 Kr., medens Gælden beløb sig til 3.297153,95 Kr., hvorefter Nettoformuen blev 22.656981,91 Kr. Udvalget agtede ikke i indeværende Aar at paa- drage Havnen ny Gæld, men paa den anden Side agtede man ogsaa at bruge alle Indtægterne, hvorfor Taleren haabede, at Byraadet kunde tiltræde Budgettet.

Budgettet godkendtes.

4. (J. Nr. 588—1930). Sagen angaaende eventuel Udvidelse af Marselisborg Skoles Bygninger.

K. M o u s t e n forelagde Sagen. Forholdene ved Marselisborg Skole havde i flere Aar været daarlige paa Grund af Pladsmangel, og Gymnastik kunde daarligt drives; det var Anledningen til,

at Skoleudvalget fik Tilladelse til at lade Stadsarkitekten foretage en Beregning over, hvorledes det kunde ordnes derude. For nogen Tid siden forelaa hans Forslag, hvorefter en Udvidelse vilde koste ca. 130000 Kr. Men samtidig blev det Spørgsmaal rejst, om man kunde gaa en anden Vej og nedlægge Forskolen. Der blev udtalt Tvivl om, hvorvidt det var lovligt at gøre dette i Henhold til Aftaler ved Kommunens Overtagelse af Skolen, og Udvalget fik Bemyndigelse til at raadspørge en Jurist derom. Der forelaa nu et Responsum fra Højesteretssagfører Bülow, som siger, at efter hans Mening har Kommunen Lov til at nedlægge Forskolen. Det var ikke lykkedes i Skoleudvalget at blive enige om en Indstilling, hvorfor man henstillede til Byraadet at træffe Afgørelse af, om man skal foretage Udvidelsen af Lokalerne eller eventuelt standse Indskrivningen til Skolen derude.

V a l d. P e d e r s e n havde i Udvalget forbeholdt sig sin Stilling og gjort det paa saa tidligt et Tidspunkt for at faa Lejlighed til at fremsætte sine Tanker i Byraadet. Taleren havde dengang ikke noget imod, at man raadspurgte en Jurist, men var paa den anden Side ganske klar over, at Svaret vilde blive saaledes. Man havde undertiden set Erklæringer fra Jurister, der ikke sagde noget som helst, men det foreliggende Responsum udtalte klart og tydeligt, at der ikke var Tvivl om, at Kommunen havde Ret til at nedlægge Skolen. Taleren betragtede det ikke blot som et politisk Spørgsmaal, men ogsaa rent praktisk og kunde ikke komme til andet Resultat, end at man maa foreslaa at nedlægge denne Forskole. Det var ikke nogen god Forretning, Kommunen gjorde, da den i 1916 overtog dette Fallitbo, men det

kunde jo ikke ændres; nu havde man drevet Skolen i 15 Aar, men man kunde næppe vente, at Kommunen vil vedblive dermed paa samme Maade som hidtil. Disse Folk havde hverken juridisk eller moralsk Krav derpaa, men paa den anden Side burde de have et passende Varsel, og Taleren vilde derfor stille det Forslag, at man i Dag vedtager at standse Indskrivningen af Elever til Marselisborg Forskole. Det var ikke noget radikalt eller haardhændet Forslag, for efter dette vilde der gaa 5 Aar, før Underskolen derude blev ophævet. Kommunen sparede derved de 130 à 150000 Kr. til Udvidelsen foruden Renterne deraf og tillige en Del Udgifter ved Driften af Skolen, for det var ikke nogen lukrativ Forretning at drive denne Privatskole. Der fandtes i Underskolen ca. 150 Børn af velstillede Forældre, som selvfølgelig ikke vilde have deres Børn til at gaa i Kommuneskolerne, men derimod sende dem til Byens private Skoler; disse vilde derved opnaa en Fordel, og Kommunen kunde da efterhaanden inddrage det Tilskud paa 4000 Kr., som nu blev givet til Privatskolerne. Ved Statsskolerne var Underskolerne forlængst blevet ophævet, men man havde hidtil opretholdt den ved Marselisborg Skole; disse Børn havde ogsaa en Fordel ved at blive undervist af Lærere med større Uddannelse end ved Kommuneskolerne, og deres Løn laa derfor paa 7200 Kr. mod Kommunelærernes 5700 Kr. Da der ikke var Timer nok i de 3 Gymnasieklasser til Lærerne, maatte en Del af dem undervise i de lavere Klasser. Nu havde man i mange Aar kæmpet for en Enhedsskole i Danmark, og en af de ivrigste Forkæmpere herfor var den nuværende Borgmester, som derfor sikkert vilde hilse dette Forslag med Glæde. Som Forholdene var i

Øjeblikket ved Marselisborg Skole, kunde det ikke blive ved at gaa, men efter Talerens Forslag vilde der allerede fra Sommerferien blive 1 Klasse mindre og ligeledes de følgende Aar, saa var man ude over Vanskelighederne. Man vilde maaske sige, at der kunde blive en Vanskelighed for Mellem-skolen derude, idet disse Forældre ikke mere vilde sende deres Børn dertil; men det Spørgsmaal laa ikke for i Dag, men først om 6 Aar, og til den Tid havde man nok en anden Skoleform end den nuværende. Naar man i sin Tid vedtog at opretholde det kommmnale Gymnasium derude, saa havde man faktisk dermed medvirket til, at Statsskolen i Aarhus ikke var blevet det, som den burde være. Da Katedralskolen i Aarhus skulde udvides, blev der fra en Side forelaaet at lægge den ud i Pontoppidansgade, men det blev slaaet i Stykker; i Stedet for fik man det lille Hus ud mod Skolebakken, og Konsekvensen heraf var, at medens f. Eks. Viborg nu havde en af Landets flotteste Statsskoler med 750 Elever, havde Aarhus Katedralskole kun Plads til godt 300, hvilket var meget for lidt i Forhold til Byen og Amtet. Dette Forhold kunde man tildels takke sig selv for, idet det maatte være Statens Sag at drive Gymnasier. Naar man ikke i de senere Aar havde arbejdet for en Udvidelse af Statsskolen, skyldtes det Arbejdet for Universitetet i Aarhus, men Spørgsmaalet vilde nok komme til at foreligge inden ret længe.

B o r g m e s t e r e n oplyste, at i 1903 forhandlede Byraadet med Staten om en Ordning saaledes, at Statsskolen blev flyttet til Arealet ved Pontoppidansgade, men den daværende Rektor og Skolens Lærere var imod Tanken, idet de vilde blive ved Domkirken. Taleren havde aldrig ud-

talt sig offentlig om denne Sag, men Medlemmerne af Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse vidste, at det var Grunden til, at der ikke var disponeret over Pladsen ved Pontoppidansgade, og Taleren haabede, at de kommende Byraad vil lade Pladsen ligge, indtil Planen om en Udvidelse at Statsskolen blev til Alvor. Man havde ikke i de senere Aar rørt ved Sagen paa Grund af Arbejdet for Universitetet, som var noget af det, der haardest tiltrængtes. Naar det var blevet sagt, at Kommunen gjorde en daarlig Forretning ved at overtage Marselisborg Skole, vilde Taleren oplyse om Grundene dertil. Der var først den økonomiske Interesse, som Kommunen havde af Skolen med tilhørende Grund, men den anden Side af Sagen, som Taleren ansaa for den vigtigste, var at give Adgang til Gymnasiet for dygtige Elever fra Kommuneskolerne. Paa Katedralskolen nægtede man bestemt at tage saadanne, da der ikke var Plads, og Byraadet havde da Valget imellem at afvise disse Elever eller selv oprette et Gymnasium. Det vilde have været Synd for disse Børn at spærre Adgangen til Gymnasiet for dem, og af den Grund overtog man Marselisborg Skole og indrettede Gymnasium der. Muligvis kunde der, selv om man ophævede Forskolen, blive Studenter nok til Marselisborg; det vilde vise sig om 4—5 Aar. Taleren havde paa Grund af Sygdom ikke deltaget i Gruppens Møde og havde derfor ikke taget Stilling i Sagen, og af den Grund ønskede Taleren ikke at deltage i Afstemningen herom.

H o l s t - K n u d s e n indrømmede, at det var et Fallitbo, som Kommunen overtog i 1916, idet den daværende Ejer af Skolen ikke formaaede at drive den videre; men paa den anden Side blev Skolen ikke købt for dyrt. Folketingsmand

Simonsen oplyste ved den Lejlighed, at hvis man saa fuldstændigt bort fra Skolebygning og Inventar havde man Grunden til 433 Øre pr. Alen, og det svarede omtrent til, hvad man nu fik for Villagrundene i Kvarteret. Efter dette havde man egentlig faaet baade Bygninger og Inventar gratis. Men til Overtagelsen knyttede der sig en Ordning, hvorefter de Pantekreditorer, der fandtes udover Sorø Akademi, deriblandt en Del Forældre, skulde give Afkald paa 60 % af deres Fordringer og indbelale 10 % af Pantegælden samt tilvejebringe det til Skolens Drift nødvendige Beløb indtil Skoleaarets Begyndelse. Kommunen overtog derefter Skolen paa de i Forældreraadets Skrivelse nævnte Vilkaar, og deri hed det, at det var en Forudsætning, at Skolen vil blive drevet som en fuldstændig højere Almenskole med Forskole, Mellem-skole, Realskole og Gymnasium. Da det i Efteraaret blev foreslaaet at spørge en Jurist, henstillede Taleren til Udvalget først og fremmest at tænke paa den moralske Side af Sagen, for der laa nemlig et Løfte deri til Forældrene, som overdrog Byraadet Skolen, og om det var juridisk eller moralsk var for Taleren det samme, naar det var en Kommune, som havde givet Løftet. Angaaende dette Løfte var Taleren enig med Højesteretssagfører Bülow i, at det selvfølgelig ikke kunde gælde til Dagens Ende; men der laa det i Løftet, at Skolen skal fortsættes paa samme Maade, hvis ikke Forholdene forandrede sig saaledes, at der er Grund til at gøre en Forandring. Hvis man nu saa paa den økonomiske Side af Sagen, var det selvfølgelig rigtigt, at man kunde undgaa en Udvidelse ved at nedlægge Forskolen; men der var alligevel et Forhold, som ikke blev ordnet, nemlig m. H. t. Gymnastiken. I en blandet

Skole med mandlige og kvindelige Elever maatte der nødvendigvis være 2 Gymnastiksale, for bortset fra maaske de allermindste Børn var det udelukket at drive dette Fag som Fællestime, saa maatte Halvdelen af Klassen spadserere til en anden Skole for at drive Gymnastik, og det meste af Timen gik da med til Vejen frem og tilbage, Omklædning o. s. v. Selv om man derfor nedlagde Forskolen, kom man næppe udenom at skulle lave en Gymnastiksal mere, og derved vilde noget af den økonomiske Vinding falde bort. Dertil kom, at Kommunen fik ganske gode Skolepenge, særlig i Underskolen, nemlig 22000 Kr. aarlig, og det Beløb vilde man miste ved at nedlægge Forskolen; men samtidig blev man nødt til at nedsætte Skolepengene i Mellemaskolen til det samme, som betales ved Statsskolerne, ellers fik man ingen Elever eller i hvert Fald kun saadanne, som ikke kunde optages andetsteds, og det vilde gøre Skolen til en 2. Klasses Skole. Tabet i Skolepenge vilde ialt andrage 35—40000 Kr. aarlig, og disse Penge vilde i Løbet af ganske kort Tid kunne betale, hvad Udvidelsen vil koste. Enhver maatte derfor indrømme, at økonomiske Hensyn ikke talte for at nedlægge Underskolen. Det andet Hensyn, man kunde tage i Betragtning, var det, om der var Vanskelighed ved at skaffe Plads til Eleverne fra Kommuneskolerne. Da Sagen i 1916 var til Behandling i Byraadet, udtalte nuværende Borgmester Jakob Jensen, at han havde ikke noget imod, at de, der havde Raad til at betale for deres Børn, blev hjulpet noget, naar der ogsaa blev Hjælp til dem, som ikke havde Raad dertil. I disse Ord laa egentlig hele Meningen udtrykt; deri blev sagt, at egentlig skulde Kommunen ikke drive en Betalingsskole, men man kunde gøre det, fordi



man derved opnaar, at en Del Børn fra ubemidlede Hjem kan tage Studentereksamen. M. H. t. det nævnte Løfte maatte man da sige, at hvis Forholdene formede sig saaledes, at der ikke var Plads til Eleverne fra Kommuneskolerne, maatte man gaa til at nedlægge Forskolen. Men en saadan Ulempe havde aldrig foreligget, og ingen Elev fra Kommuneskolen var blevet afvist paa Grund af Pladsmangel. Det fremgik ogsaa af Antallet af Elever i Gymnasieklasserne, som gennemsnitlig var 13, medens der var Plads til 20. Skulde den Dag komme, da Forskolen er en Hindring for Optagelse af Kommuneskolens dygtige Børn, vil en Nedlæggelse af Forskolen være naturlig, men det var ikke Tilfældet nu, og derfor kunde en Nedlæggelse hverken økonomisk eller pædagogisk begrundes. Taleren vilde af disse Grunde foreslaa, at man bliver enige om at opføre denne Tilbygning til Skolen, og at man stiller Forskolens Nedlæggelse i Bero, indtil der viser sig Ulemper ved at fortsætte paa den nuværende Maade. Derfor vilde Taleren meget henstille til Hr. Vald. Pedersen og Flertallet at overveje dette velvilligt, for det vilde sikkert gaa mange nær til Hjertet, hvis denne Skole skulde nedlægges. At de private Skoler i Byen gerne vilde have flere Elever, tvivlede Taleren ikke om, men det blev næppe Resultatet; det blev snarere saaledes, at der oprettedes en Forældreskole til Marselisborg Skole, og det vilde være et pædagogisk Tab, som man ikke burde medvirke til, før det blev nødvendigt.

B o r g m e s t e r e n bemærkede, at Landsrets-sagføreren havde nævnet Simonsen og Jakob Jensen, men glemte Harald Jensen.

V a l d. P e d e r s e n var enig med Borgmesteren i, at det vil være galt at nedlægge Gymnasiet,

indtil man faar en ordentlig Statsskole, hvor der er Plads til alle. Angaaende det omtalte Løfte, saa erkendte Landsretssagføreren dog, at det ikke kunde gælde for Tid og Evighed; de paagældende Forældre, som man dengang forhandlede med, eksisterede ikke mere eller havde ikke længere Børn i Skolen, og Løftet kunde næppe gaa i Arv til andre Generationer. Hvad en ny Gymnastiksal angik, saa blev der 190 Børn tilbage, naar Underskolen forsvandt, og saa var 1 Gymnastiksal tilstrækkelig. Angaaende Skolepengene havde man fra eh vis Side udregnet, at Kommunen vilde tabe 40000 Kr. aarlig, men man glemte at regne med Udgifterne. Det var dog givet, at naar der forsvandt 5 Klasser, blev der ikke Brug for saa mange Lærere. Hvorvidt Skolepengene i Mellem-skolen vilde gaa ned, kunde man drøfte om 5 Aar. Der forelaa for Tiden Forslag om en Ændring af Mellem-skolen, saa der var ingen Grund til at diskutere den Side af Sagen nu. Men naar man saa paa, hvad Lærerlønningerne beløb sig til derude, var det givet, at det ikke blev noget økonomisk Tab for Kommunen at nedlægge Skolen. Angaaende ubemidledes Adgang til Gymnasiet, saa berørte det egentlig ikke denne Sag, og Taleren havde ikke ment, at man skulde ind paa dette Forhold, da det kunde give Anledning til forskellige pikante Spørgsmaal. Adgangen fra Kommuneskolerne til Gymnasiet havde i de 16 Aar ligget mellem 16 og 0. Det Aar, man overtog Skolen, kom der 16, saa ebbede det omtrent ud, men da der blev Tale om at udvide Skolen, steg det pludselig til 12; dette Forhold talte for sig selv. Taleren vilde som Borger i Byen ikke længere være med til at betale Penge for at opretholde dette Forhold. I Kommunens Skoler blev der af-

holdt en Prøve af de Børn, der ønskede at komme i Mellemaskolen, og en Del af dem bestod ikke, men det var en Kendsgerning, at i Marselisborg Mellemaskole kom adskillige Sinkere med, og det var næppe Meningen med en Mellemaskole. Man kunde vistnok uden at fornærme nogen derude sige, at den Prøve, der har været afholdt over dem fra Kommuneskolerne, var adskilligt strengere end det, der blev krævet af Skolens egne Elever, og man kunde vel ikke forlange, at Flertallet i Byraadet vedblivende vilde være med til at opretholde en saadan Ordning. Af Eleverne derude var 6—7 % udenbys boende, og det var ganske meningsløst, at Aarhus Kommune skulde have Udgifter til dem. I Realklassen havde der et enkelt Aar kun været 6 Elever, saa det var en meget kostbar Historie at holde Lærere til en Løn af 7000 Kr. til at undervise dem. Børnene i Marselisborg fik en langt bedre Undervisning end i Kommunens øvrige Skoler, fordi Lærerne havde en større Uddannelse; det kom de store Skatteyderes Børn tilgode, men det Forhold vilde Taleren ikke være med til at opretholde. Taleren kunde derfor ikke tage sit Forslag tilbage, og det vilde sikkert ingen i denne Forsamling vente.

K. M o u s t e n vilde gerne rette et Par Ting i Vald. Pedersens Udtalelser. Naar han sagde, at Mellemaskoleundervisningen ved Marselisborg Skole var bedre end i de øvrige Mellemaskoler, var det vist ikke rigtigt, Taleren troede i hvert Fald ikke derpaa. Tallet paa udenbys Elever i Marselisborg Skole var for Tiden 43, altsaa noget mindre end udtalt. Angaaende Udgifterne laa det saaledes, at hvis man ikke regner med Renter og Afdrag for Kommunen, gav Forskolen en aarlig Indtægt af 6000 Kr. og Mellemaskolen 2000 Kr., medens Gymnasiet gav en Udgift paa 11000 Kr.

H o l s t - K n u d s e n forstod ikke, at Hr. Vald. Pedersen kunde kalde det en daarlig Forvaltning af Skatleydernes Penge at opretholde denne Skole, naar den ikke gav Underskud, og derfor var der ikke Anledning til at nedlægge den af økonomiske Grunde. Det var ikke ene Børn af Velhavere, som gik derude, men alle Slags Børn lige med Undtagelse af dem, hvis Forældre absolut intet kunde betale. Man maatte ogsaa tage i Betragtning, at ved at nedlægge Skolen, blev man nødt til at opretholde et Personale, som der ikke var Børn til; de maatte saa anvendes i Borgerskolerne, for saa vidt der var Plads til dem, eller ogsaa pensioneres. Forholdet med Gymnastikken blev det samme som hidtil, for man maatte stadig nøjes med at lade den halve Klasse gaa til Gymnastiktimerne, da det var en blandet Skole. Man burde ofre de 130000 Kr. og faa en ordentlig Skolebygning, for det vilde være Synd at anbringe en Slags »Ligtorn« paa den nordre Gavl. Hvorvidt der kræves en strengere Prøve af Elever udefra end af Skolens egne Børn, kunde Taleren ikke dømme om, men man havde dog i Skolekommissionen haft et Tilfælde, hvor Skolen vilde afvise en Elev fra selve Skolen, men Skolekommissionen fandt det for haardt og krævede ham oprykket. Det talte dog for det modsatte. At Gymnasieeleverne fra Kommuneskolerne gennemgaaende var de dygtigste, var ikke saa mærkeligt, for de var ganske anderledes sigtede end de øvrige. Denne Sag burde ikke afgøres efter politiske Synspunkter. Borgmester Jakob Jensen udtalte ved Skolens Overtagelse, at det var egentlig ikke efter hans Synspunkter, men man overtog den alligevel, og man burde ogsaa nu se bort fra det politiske Moment. Naar Taleren ikke havde

nævnt Harald Jensens Navn, var Grunden den, at han ikke var nævnt i det Referat, som Taleren havde læst.

Vald. Pedersen tvivlede noget om de Tal, som Moustén havde anført, men det kunde man se nærmere paa i Udvalget. Det var netop Velhavernes Børn, som gik i Marselisborg Skole, Skolepengene var dyrere der end i de private Skoler; Eleverne var selvfølgelig for fine til at gaa i Kommuneskolerne og vilde derfor søge til Privatskolerne, og saa kunde man spare Tilskudet paa 4000 Kr. til disse; denne Besparelse havde Hr. Moustén vist glemt at regne med. Angaaende at finde Beskæftigelse til Lærerpersonalet, saa var der mange Lærere i Aarhus, der havde dobbelt saa mange Timer udenfor Skolen som i denne, saa det Spørgsmaal fik man næppe vanskeligt ved at løse. Der var ogsaa et andet Spørgsmaal, som kom til at foreligge, nemlig en ny Skole i nordre Bydel, som Borgmesteren i adskillige Aar havde arbejdet for. Det interesserede maaske ikke Landsretssagføreren saa meget, men de 150000 Kr. kunde i hvert Fald med mere Ret anvendes dertil. Der var nu Klasser i Kommuneskolerne med 40 Børn, og der maatte nødvendigvis ske en Forandring heri. Angaaende Gymnastikundervisningen kunde Hr. Holst-Knudsen i nogen Maade have Ret, men saa var der ikke længere til en af Kommuneskolerne, end de kunde sendes derhen; Kommuneskolens Børn havde f. Eks. meget længere Vej til Badning og maatte dog ende dette paa 1 Time; men det passede naturligvis ikke Børnene derude. Der var ogsaa den Udvej at lade Eleverne møde 2 Gange daglig, men det kunde man selvfølgelig heller ikke byde Børn i en saadan Skole. Det var en Skole, som en Forældre-

forening fuldstændig kunde skalte og valte med. Hvorvidt der var afvist Elever derude, var et pikant Spørgsmaal, og det vilde næppe være klogt af Landsretssagføreren at komme nærmere ind derpaa. Landsretssagføreren var jo ellers en varm Ven af det private Initiativ, men her var Forholdet et ganske andet, for her skulde Kommunen betale, men Taleren vilde ikke længere være med til at opretholde denne private Skole. Hr. Moustens Tal rokkede ikke ved Talerens Oplysninger; Antallet af udenbys Børn var gennemsnitlig 6—7 % og havde et enkelt Aar været 8—9 %.

Holst Knudsen svarede, at der var den Forskel, at det ikke var let for det private Initiativ at opretholde Skoler, naar Kommunen tilbød gratis Undervisning, derfor kunde man ikke bruge dette som Maalestok for det private Initiativ sammenlignet med Kommunen. Ved Optagelse til Gymnasiet tog man først dem fra Kommuneskolen, og hvis der var Plads tilovers, tog man udenbys boende. Taleren havde ikke mærket noget til, at Forældrene dirigerer Marselisborg Skole, og havde aldrig som Medlem af Foreningen været med til at træffe Afgørelse om det mindste Spørgsmaal vedrørende Skolen. Angaaende en ny Skole Nord for Byen, saa vilde den borgerlige Gruppe næppe modsætte sig en saadan, hvis den var nødvendig, saa der var ingen Grund til at kæde de to Ting sammen. Hvad Forslaget om Udsættelse angik, saa syntes det, som selv Hr. Vald. Pedersen ikke var ganske klar over Skolens økonomiske Forhold, og der kunde da være Grund til at undersøge dette lidt nærmere i Udvalget.

Vald. Pedersen kunde jo ikke bestemme, om en Sag skal udsættes eller ikke, men kunde i hvert Fald ikke stemme for Udsættelse. Hr.

Mousten brugte Tallene paa en Maade, der skulde vise, at det var en god Forretning for Kommunen at drive denne Skole, men Taleren var ikke blevet overbevist derved. Politisk set var Taleren selvfølgelig Modstander af at opretholde en Privatskole for Børn, der var for fine til at gaa i Kommuneskolerne, og vilde ikke være med til at opretholde dette System.

K. Mousten skulde oplyse de nøjagtige Tal for Forskolens Vedkommende. Udgiften til Lærertilønninger var 26033 Kr., Tilskud fra Staten 10414 Kr. og Skolepenge 21960 Kr. Det viste, at Kommunen har haft en Indtægt paa 6341 Kr. Her var dog ikke regnet med, at Kommunen skal forrente Skolen, saa man kunde ikke sige, at Skolen har givet noget egentlig Overskud. Taleren troede ikke, der vilde vindes noget ved at udsætte Sagen, og Skolen havde ogsaa Krav paa at faa en Afgørelse af Spørgsmaalet.

Borgmesteren bemærkede, at der under Diskussionen var faldet en Bemærkning om, at det var Forældreforeningen derude, som dirigerede det hele. Hvis det var rigtigt, havde Skoleudvalget noget at glæde sig til, naar der blev Forældreforeninger ved alle Kommunens Skoler, og Taleren kunde nok unde Udvalget at faa dette at prøve.

J. Chr. Møller vilde spørge Vald. Pedersen, om der ikke lige saa godt kunde tages Hensyn til Beboerne i Marselisborgkvarteret som til dem, der boede langt Nord for Byen. Der var efterhaanden blevet en stor Bebyggelse mod Syd af Folk, som havde købt Grunde af Kommunen, og som heller ikke var de daarligste Skatteydere, og Taleren vilde da spørge Vald. Pedersen, om han fandt det forsvarligt, at henvise alle disse

Børn til Kommunens andre Skoler eller til private Skoler midt inde i Byen. Vald. Pedersen raabte jo ellers op om, at Børnene ikke maatte have for lang en Skolevej, men det gjaldt altsaa ikke for Børnene fra Marselisborgkvarteret. Taleren troede ikke, at der gennemsnitlig var for mange Børn i Kommuneskolernes Klasser; der havde i Aar været en lille Stigning i Børneantallet, men de foregaaende Aar havde Afgangen været større end Tilgangen, saa af den Grund var det næppe nødvendigt at bygge en ny Skole. Noget andet var, om Børnene havde for langt at gaa til Skole, men det gjaldt lige saa godt for Børnene i Marselisborgkvarteret; dem burde man tænke paa lige saa vel som paa de andre, selv om deres Forældre maaske var mere velhavende.

Vald. Pedersen svarede angaaende Borgmesterens Udtalelser, at de paatænkte Forældreforeninger havde en meget stor Begrænsning; Forældrene dannede selv Foreningerne og sammenkaldte til Møder, men i Marselisborg Skole gjorde Rektor det. (Holst-Knudsen: Nej, der er en Formand, som sammenkalder til Møder!) Til Fabrikant Møller vilde Taleren sige, at Børn havde ingen Skade af at gaa en Smule Vej til Skole; men der var forøvrigt rigelig Plads til dem i de to nærmest liggende Kommuneskoler Syd for Byen, for der var det gennemsnitlige Tal i Klasserne kun 27. I Finsensgade var det 32 og i Samsøgade 33, og det betød, at der var Klasser med op til 40 Børn. Hvad Skolepengene angik, saa kostede det ogsaa noget at faa dem krævet ind, medens man ved andre Skoler fik Pengene tilsendt. Hr. Moustens Regnestykke viste, at Skolepengene var 21000 Kr., medens det offentlige yder 25000 Kr. til Skolen, altsaa et Underskud paa 4000 Kr.



Holst-Knudsen: Denne Beregning forudsætter, at Kommunen eventuelt kan undervise de ca. 150 Børn gratis!

Borgmesteren gjorde opmærksom paa, at der ved andre kommunale Skoler ikke betales Skolepenge (Vald. Pedersen: Jeg har ikke tænkt paa Kommuneskolerne, men f. Eks. Latinskolen!). Hvis der i nogle Klasser var for mange Børn, var det Skoledirektørens Skyld, fordi han ikke havde forstaaet at fordele Børnene i Klasserne: han havde gjort dette ganske egenmægtigt uden at spørge Udvalget, og det var tørste Gang, det var sket, i de 30 Aar, Taleren havde siddet i Byraadet.

J. Chr. Møller syntes, at det snart kunde se ud til, at det var en Forbrydelse at betale Skolepenge. Men det saa underligt nd, at man var saa ked af denne Indtægt, for naar man nu snart skulde til at begynde Budgetbehandlingen, var man sikkert ikke saa ked af at kunne finde en Indtægt paa 25000 Kr.

Vald. Pedersen gjorde opmærksom paa, at der var ogsaa noget, der hed Sygdom blandt Lærerne, Skolemateriel, Pedel o. s. v., men det regnede man slet ikke med. Disse Udgifter betød ikke noget for Hr. Holst-Knudsen, men naar man kom til Budgetbehandlingen og Hjælpekassen, var Sagen en ganske anden.

Vald. Pedersens Forslag om at standse Indskrivningen af Elever til Marselisborg Forskole vedtoges med 11 Stemmer mod 7.

5. (J. Nr. 637—1930). Forslag fra Politimesteren om ensrettet Kørsel i Mejlgade og Skolegade samt Flytning af forskellige Lys- og Sporvejsmaster.

Følgende Forslag forelaa:

»Under Hensyn til de stadig stigende Tra-

fikvanskeligheder, som ikke paa anden Maade ses at kunne afhjælpes, tillader jeg mig at foreslaa, at der i Medfør af P. V. § 34 i Mejl-gade paa Strækningen fra Tværgade til Dom-kirkeplads og i Skolegade forsøgsvis indføres ensrettet Kørsel (altsaa Færdselen paa Køre-banen) og saaledes, at Færdselen i begge Ga-der sker fra Nord mod Syd.

For at lette Færdselen foreslaas endvidere, at:

1. Lygten, der staar midt i Kørebanen paa Vesterbros Torv, omtrent hvor Nørreallé mun-der ud, at

2. Lygten, der staar paa det Sted, hvor Lundingsgade og Horsensgade mødes ved In-gerslevs Boulevard, og

3. Sporvejsstanderne, der staar midt i Kørebanerne, hvor Dalgas Avenue, Hans Bro-gesgade og Ringgaden mødes, og paa Filten-borgs Plads samt paa Østbanetorvet uden for Østbanekaféen, fjernes.«

Fra Brolægningsudvalget forelaa forelaa føl-gende Erklæring:

»Udvalget kan anbefale Politimesterens For-slag, idet dog Flytningen af Lys- og Sporvejs-masterne maa tilstilles Belysningsudvalget og Sporvejsudvalget til Erklæring.«

Andr. Bitch forelagde Indstillingen.

Borgmesteren spurgte, om Sagen skulde henvises til de to Udvalg.

H. P. Christensen mente ikke, det var nødvendigt, da man kunde forhandle med Po-litiet om Forholdet.

Indstillingen vedtoges.

6. (J. Nr. 6<sup>4</sup>—1930). Indstilling fra Indkvarterings-udvalget angaaende **Opførelse af et Kanonværk-sted paa Galgebakken for 7. Artilleriafdeling.**

Følgende Indstilling forelaa:

»Under Hensyn til vedlagte Erklæringer fra Stadsarkitekten, Stadsingeniøren og Kommunebøgholderen indstilles Forslaget til Byraadets Godkendelse, idet bemærkes, at Udgifterne til Opførelse af Kanonværkstedet fordeler sig saaledes:

|                                   |       |     |
|-----------------------------------|-------|-----|
| Til Bygningsarbejderne .....      | 32400 | Kr. |
| - Ingeniørarbejderne .....        | 16400 | -   |
| - Til Indtegning af Arealet ..... | 3200  | -   |

Ialt 52000 Kr.

imod at Udgiften forrentes efter Lov af 29. Marts 1924.«

Borgmesteren oplyste, at der var ført mange Forhandlinger med Forsvarsministeriet om Sagen, og Kommunen var gaaet ind paa at stille Galgebakken til Raadighed for Artilleriet. Det var nu bestemt, at de to Artilleriafdelinger skal blive i Aarhus; det var vedtaget at indrette Magasin for de store Kanoner i Eksercerhuset, og der maatte da ogsaa være et Sted, hvor Kanonerne kunde repareres. Forhaabentlig kunde Byraadet tiltræde Ministeriets Ønske, idet Aarhus saa til Gengæld fik Æren af, at de største Kanoner i Europa faar Hjemsted her i Byen!

Vald. Pedersen henstillede at sige »Opholdssted« i Stedet for »Hjemsted«, for hvis man engang skulde vedtage at afskaffe det hele, kunde man maaske ikke komme af med Kanonerne, naar de havde Hjemsted her!

Indstillingen vedtoges.

7. Borgmesteren erindrede om, at da man sidst behandlede Hjemløsespørgsmaalet, forelaa der en Resolution fra Arbejdernes Fællesorganisation med Opfordring til at yde Hjælp. Der var i Dag tilsendt Byraadet en ny Resolution fra Fælles-

organisationen, hvori der udtales, at man sympatiserer med de Foranstaltninger, der er sket fra Byraadets Side, og kritiserer det, der er sket fra anden Side. Det fremgik altsaa heraf, at hele Arbejderpartiet havde sluttet sig til de Foranstaltninger, der fra Byraadets Side var iværksat i denne Sag.

---